Agendapunt commissie: 6

Steller	Telefoonnummer	Email
Peter Roest	413	pro@valkenswaard.nl
Agendapunt	**Kenmerk**	**datum raadsvergadering**
	10raad00455	

Onderwerp

Beheer gemeentelijke begraafplaatsen.

aan de gemeenteraad

A. Samenvatting

Per 12 juni 2009 is de wet op de Lijkbezorging gewijzigd. Deze wijziging is in werking getreden per 1 januari 2010. Het gevolg hiervan is dat de regelgeving omtrent de gemeentelijke begraafplaatsen en het daadwerkelijke beheer hiervan moeten worden aangepast. Dit heeft geen elementaire wijzigingen tot gevolg, de aanpassingen zijn voornamelijk van redactionele aard.
Daarnaast hebben zich de afgelopen jaren enkele ontwikkelingen afgespeeld op onze gemeentelijke begraafplaatsen die het noodzakelijk maken aanvullende regels vast te stellen voor het beheer van de Oude gemeentelijke begraafplaats.

B. Voorgesteld besluit

1. Vaststellen Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2011;
2. Vaststellen Gewijzigde verordening op de heffing en de invoering van de lijkbezorgingsrechten 2011;
3. Instemmen met de uitgangspunten t.b.v. het beheer van de Oude gemeentelijke begraafplaats en het college verzoeken de nadere uitwerking hiervan ter hand te nemen.

C. Aanleiding

- wijziging van de Wet op de lijkbezorging;
- invoering van de Europese Dienstenrichtlijn;
- vervallen van de Tijdelijke referendumwet;
- ontwikkelingen op de gemeentelijke begraafplaatsen.

D. Toelichting

Aanpassen gemeentelijke regels.

Het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen is geregeld in een tweetal door uw raad vastgestelde verordeningen en een tweetal hierop, door ons college vastgestelde, gebaseerde uitvoeringsbesluiten. Het betreft de volgende regelingen:

1. De Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen, als vastgesteld door uw raad op 16-12-1998;
2. De Verordening op de heffing en de invordering van de lijkbezorgingsrechten 2010, als vastgesteld door uw raad op 4-11-2009;
3. Regels voor de graven, asbezorging en gedenkplaatsen, als vastgesteld door ons college op 16-12-1998 en de hierop aangebrachte wijzigingen ingevolge ons besluit van 6-2-2001;

4. Regels voor grafbedekkingen op de gemeentelijke begraafplaatsen, als vastgesteld door ons college op 16-12-1998 en de hierop aangebrachte wijzigingen ingevolge ons besluit van 6-2-2001;

Zoals in het merendeel van Nederland het geval is zijn deze regelingen destijds gebaseerd op door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) opgestelde modellen. Bij brief van 3 februari 2010 heeft de VNG wederom een model beheersverordening en een tweetal model uitvoeringsbesluiten gepubliceerd, die zijn afgestemd op de recentelijk in werking getreden regelgeving als boven genoemd. In het begeleidend schrijven en de bij de modellen gevoegde artikelsgewijze toelichting (ter inzage) wordt nader uiteengezet op welke onderdelen de gemeentelijke regelgeving nu moet/kan worden aangepast. Voor een beknopte samenvatting hiervan verwijzen wij u naar het "Overzicht belangrijkste wijzigingen Wet op de lijkbezorging per 1 januari 2010" (ter inzage). In hoofdzaak betreft het aanpassingen die de regelgeving in overeenstemming brengen met de heersende opvattingen ten aanzien van begraven/overlijden in zijn algemeenheid en het daadwerkelijke beheer van de begraafplaatsen zoals dat heden ten dage ook wordt uitgevoerd. De gevolgen voor onze gemeente zijn dan ook zeer beperkt. De meest in het oog springende aanpassing betreft de wijziging van de minimale uitgifte termijn van particuliere graven, van 20 naar 10 jaar en de ruimere mogelijkheden van de verlenging van deze termijn. Dientengevolge dient ook onze legestoerekening hierop te worden afgesteld. Doorvoering van deze aanpassingen leidt tot de volgende voorliggende concept regelingen die achtereenvolgens door uw raad (1a en 2b) en ons college (3c en 4b) kunnen worden vastgesteld:

1a. Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2011 (bijlage);
2b. Verordening op de heffing en de invordering van de lijkbezorgingsrechten 2011 (ter inzage);
3c. Regels voor de graven, asbezorging en gedenkplaatsen 2011 (ter inzage);
4d. Regels voor grafbedekkingen op de gemeentelijke begraafplaatsen 2011 (ter inzage).

Voorgesteld wordt, de hierboven onder 1 en 2 genoemde regelingen in te trekken en de onder 1a en 2a genoemde regelingen vast te stellen. In aansluiting hierop zullen wij de onder 3c en 4d genoemde regelingen vaststellen.

Beheer Oude begraafplaats.

In het verleden zijn er diverse plannen geweest met betrekking tot de Oude begraafplaats, variërend van opheffing tot plantsoenaanleg of tot bijvoorbeeld grootstedelijke boulevard. Mede onder invloed van allerlei maatschappelijke ontwikkelingen zijn de gedachten hierover ondertussen volledig veranderd. De cultuurhistorische, de funeraire, de recreatieve, de educatieve en de natuurwetenschappelijke waarden worden inmiddels erkend en onderschreven. Een groot gedeelte van de Oude begraafplaats is daarom ook op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst.
Ten aanzien van het beheer van deze oude begraafplaats heeft uw raad destijds besloten om de begraafplaats per 1 januari 2000 te sluiten (niet zijnde opheffen). Dit besluit is echter nooit uitgevoerd/van kracht geworden. Op dit moment wordt de oude begraafplaats beheerd op basis van de bovengenoemde door uw raad vastgestelde beheersverordening, een besluit van ons college van 6 februari 2001 en een besluit van de toenmalige gemeentesecretaris, gehoord hebbende het MT per 5 juni 2007. Hier wordt zeer terughoudend mee omgegaan. De afgelopen jaren zijn er dan ook slechts enkele graven bijgezet.

Recentelijk is de renovatie van het monumentale deel van de oude begraafplaats voltooid. Resteert de vraag hoe het geheel in de nabije toekomst te beheren. Ten aanzien hiervan wordt het volgende opgemerkt:

- De Valkenswaardse gemeenschap begraaft op deze locatie al zeker vijf eeuwen haar doden en nog altijd (soms zelfs zeer indringend) vraagt de Valkenswaardse burger om speciaal op deze plek begraven te kunnen worden;
- Gezien de lopende rechten en het bestemmen van een deel tot gemeentelijk monument, kan van opheffing, ook op termijn, geen sprake zijn;
- Ook op het niet als monument bestemde deel bevinden zich individuele graven met een bijzondere cultuurhistorische waarde. Wederom ingebruikneming van vervallen grafposities vormt een prima manier om ook deze graven op termijn in stand te houden;
- Bij uitgifte van graven wordt de steeds maar dalende lijn van inkomsten in positieve zin omgebogen. De instandhouding van het monumentale deel wordt daarmee ook in financieel opzicht beter veilig gesteld;
- Op de begraafplaats Eikenhof kunnen we vrijwel alle vormen van funeraire dienstverlening aanbieden behalve het oprichten van een grafmonument naar eigen ontwerp. De oude begraafplaats is een uitgelezen plek om het scala van mogelijkheden te completeren;
- Er is geen betere vorm van instandhouding dan als onderdeel van een "levende" begraafplaats.

De oude begraafplaats is dus onder te verdelen in een monumentaal deel en een uitgeefbaar deel. Het recentelijk gerenoveerde monumentale deel wordt op de huidige wijze in stand gehouden. Het hierop voor anonieme asverstrooiing bestemde gedeelte (middeleeuws kerkerf) kan als zodanig in gebruik blijven. Op het monumentale deel worden geen grafrechten meer geheven. Deze rechten worden kosteloos verlengd. De Wet op de lijkbezorging blijft hierop evenwel van toepassing oftewel de nabestaande blijft de gelegenheid houden om rechten te verlengen en zonder meer graven opheffen is niet mogelijk.
Van het uitgeefbaar deel (voormalig Antoniuskerkhof) heeft een kleiner gedeelte het karakter van de begraafplaats Eikenhof (standaard grafbedekking). Tussen dit deel en het monumentale deel ligt een groter uitgeefbaar deel dat zich laat typeren als “traditioneel”. Op dit gedeelte zijn ook verschillende graven aanwezig die volgens de rapportage van de monumentencommissie behoudenswaard zijn. Dit gedeelte is bij uitstek geschikt om het oprichten van een grafmonument naar eigen inzicht, mogelijk te maken.

Alvorens tot uitgifte over te gaan moeten hier nog verschillende graven geruimd worden waarvan de rechten niet betaald zijn en dient er vervolgens een nieuw inrichtingsplan te worden opgesteld. Nieuwe graven zullen moeten worden uitgegeven volgens de methode van indikking om de, ingevolge Arbo wetgeving vereiste, bereikbaarheid door cultuurtechnische machines te kunnen waarborgen. Tenslotte zou de aanleg van enkele wandelpaden de op dit deel alom aanwezige parkachtige ambiance en uitstraling kunnen completeren.
Daar op dit gedeelte graven individueel klaargemaakt moeten worden en ook ruimere mogelijkheden worden geboden is een tariefsdifferentiatie hier op zijn plaats. Daarnaast zou het invoeren van een reserveringsmogelijkheid hier ook nog extra inkomsten kunnen genereren.

Het op deze wijze beheren van de oude begraafplaats versterkt het karakter van deze begraafplaats als geheel, levert extra begraafmogelijkheden (kwalitatief en kwantitatief) en genereert extra inkomsten voor de totale instandhouding. Een en ander dient nader uitgewerkt te worden in een door ons college vast te stellen regeling. Gezien de uitstraling van deze begraafplaats lijkt het zinvol om in deze nog op te stellen regeling bepalingen op te nemen die wildgroei/dissonanten voorkomen. Om dezelfde reden is het wellicht ook wenselijk dat er bepalingen worden opgenomen die zogenaamd "lijktoerisme" tegengaan oftewel enkel een begraafmogelijkheid bieden aan mensen die binding met Valkenswaard hebben.

Voorgesteld wordt, in te stemmen met de hierboven beschreven beleidslijn ten aanzien van het beheer van de oude gemeentelijke begraafplaats en de verdere uitwerking van dit beheer aan ons college ter hand te stellen.

E. Beoogd resultaat

Het beheer van de gemeentelijke begraafplaatsen afstemmen op de vigerende wetgeving en conform Valkenswaards gebruik.

F. Oplossingen

n.v.t.

G. Argumentatie

Wettelijk voorschrift en continuering beleidslijn.

H. Monitoring en evaluatie

n.v.t.

I. Tijdpad

2010-2011.

J. Financiële gevolgen

Een verhoging van de inkomsten op de Oude begraafplaats.

K. Communicatie

- Via de gangbare kanalen publiceren van de gemeentelijke regelingen.
- Begrafenisondernemingen in kennis stellen van nieuwe regelingen.

Burgemeester en wethouders van Valkenswaard,

secretaris, burgemeester

drs. R.F.W. van Eijck. drs. A.B.A.M. Ederveen.

Bijlage(n)

Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2011.

Ter inzage liggende stukken

1: Brief VNG d.d. 3 februari 2010 inclusief modelverordening.
2: Overzicht belangrijkste wijzigingen Wet op de lijkbezorging per 1 januari 2010.
3: Verordening op de heffing en de invordering van de lijkbezorgingsrechten 2011.
4: Regels voor de graven, asbezorging en gedenkplaatsen.
5: Regels voor grafbedekkingen op de gemeentelijke begraafplaatsen.
6: Tekeningen ingevolge artikel 4 “Regels voor grafbedekkingen op de gemeentelijke begraafplaatsen”.
7: Situatieschets begraafplaats Eikenhof.
8: Situatieschets Oude gemeentelijke begraafplaats.